

Zlatko DUKIĆ, novinar i publicista

NEMA POSUSTAJANJA U LIJEPOM I VRIJEDNOM

(Riječ na otvaranju Izložbe “Savremena bosanskohercegovačka fotografija”
Asocijacije za umjetničku fotografiju BiH, u okviru 18. Dana Zaima Muzaferije u Visokom,
u petak, 26. novembra 2021. u 19 sati)

U nas danas nema mnogo udruženja, asocijacija ili organizacija, koje se, kao Asocijacija za umjetničku fotografiju Bosne i Hercegovine mogu pohvaliti podatkom o tome da postoje 110 godina. Računajući prekide u radu, za koje nije kriva, tokom tri rata, kojima su preorani i u crno zavijeni naši prostori, Asocijacija je dobacila do početka 12. decenije svog rada i do toga da se potvrdila i jačom i vještijom od svih prepreka, problema, barikada i, naročito, nerazumijevanja i plaćanja posljedica bezumnih podjela svih vrsta, koje ovdje nisu nikakvo čudo, uz tako raskošno razgranat primitivizam.

Ovo je koristan uvod u ono što je vrijedno, lijepo i plemenito – retrospektivnu izložbu “Savremena bosanskohercegovačka fotografija”, koju nam Asocijacija večeras u Visokom poklanja u okviru tradicionalne manifestacije “Dani Zaima Muzaferije”. Nemali napor je selektor Dragan Prole uložio ne bi li, iz obilja kvalitetnih radova, nastalih u deset proteklih godina, za ovu priliku odabrao 35 radova s potpisom 25 autora. Ta reprezentativna ponuda, samo na prvi pogled je skromna, zbog nenormalnih prilika, izazvanih pandemijom korone, koje su morale uticati na nešto manji radni, motivacijski i stvaralački elan umjetničkih fotografa u našoj zemlji. Ovo, međutim, nije bila prepreka za našu mogućnost da se lako uvjerimo u to da nam je ponuđen izbor radova koji i najrječitije i najubjedljivije govori o onome čime se danas može pohvaliti umjetnička fotografija i što je nesporan kvalitet sve većeg broja, naročito mladih stvaralaca u toj oblasti u Bosni i Hercegovini.

U oči najprije pada vješto dokučen i materijalizovan miks pejzaža, prirodnih atrakcija, zanimljivih detalja spomenika kulture i drevnih i novijih arhitektonskih vrijednosti. Kad se toma doda nezaobilazan i za umjetničke fotografe vječan izazov – ljudski portret, imamo argument za ocjenu da je izložba ogledalo ne samo bogatstva, dragocjenosti i kvaliteta, koje valja naglasiti i afirmisati u ovoj oblasti. Ona je, paralelno s tim, svojevrsan pečat upornosti, istrajnosti i srčanosti onih, koji su naoružani talentom, znanjem, vještinom i stvaralačkim nemirom, bez čega nema nijedne, pa ni umjetnosti fotografije.

Za potvrdu te ocjene, dovoljan je iole pažljiviji pogled na izložene radove. Odmah se uočava trend redovnog upoznavanja i uspješnog praćenja savremenih tokova, pravaca i dometa umjetničke fotografije u Evropi i svijetu. Ruku pod ruku s tim ide i takođe lako uočljiva tehnička perfekcija i vispreno korištenje neograničenih mogućnosti novih kamera. Pažnju, zatim, privlači vještina komponovanja i redukovanih, ali i bogatijih sadržaja fotografija, s naglašenom harmonijom detalja i opštih mjesta, sa odmjerenim akcentiranjem pojedinosti i valorizacijom univerzalnih, svima nama bliskih i razumljivih vrednota. Na momente, može se, čak, steći osjećaj prijatne zatečenosti, bezmalo omamljenosti kvalitetom radova – nimalo slučajno, ustežem se od pominjanja nekog rada ili autora, želeći izbjeći rizik od pristranosti ili nečijeg favorizovanja – u kojima se autorski nerv za osvajanjem izabranog sadržaja i fokusiranjem pravog predmeta, na vispren način pretvara u originalan doživljaj i ugođaj.

Nepravедno bi bilo ne pomenuti posebno zanimljiv i vrijedan, na nekim mjestima neobično atraktivan odnos prema bojama i sjenkama. Iskorištenost mogućnosti kolor-fotografije, uz sve tehničke alate i sredstva, u vještim rukama vodi do kucanja na vrata savršenstva. Samo korak fali da se kroči u srž savršenog.

U takvom ambijentu, iskušani i dokazani majstori ne zaboravljaju – niti joj okreću leđa, znajući šta ona sve može i šta se s njom može – na crno-bijelu fotografiju. Naročito se to odnosi na portrete. Klasična umjetnička istina o tome da istinski zaljubljenici, potvrđeni i dokazani stvaraoci, koliko god ne odolijevaju iskušenju kolor-fotografije, nikad neće zanemariti crno-bijelo stvaralaštvo – iznova se potvrđuje. Što je i ovog puta urodilo plodom - neopisivo upečatljivim portretima na ovoj izložbi.

Priključi li se toj ocjeni sklonost stvaralaca kombinaciji tehnika i sredstava u dočaravanju pejzaža u različita godišnja doba, u želji da nas približe prirodi i prirodu približe nama kroz živopisne prizore, detalje, objektivom ulovljene igre sjenki i linija, odnos dijelova i cjeline, ovjekovječne funkcije boje i bjeline – dobijamo cjelovitu sliku i, pogotovo, rijetko ugodan doživljaj ove izložbe.

Na taj način, ne samo da je ostvaren cilj Asocijacije za umjetničku fotografiju BiH, već ispisana i poruka o tome koliko smo na dobitku mi, večeras ovdje okupljeni – u odnosu na one koji ovu izložbu neće vidjeti.

I to ne samo kao svojevrsan ukras i vrijedan sadržaj tradicionalne manifestacije “Dani Zaima Muzafrije”, nego i kao ubjedljivu potvrdu ispravnosti prepoznatljive orijentacije Asocijacije za umjetničku fotografiju Bosne i Hercegovine – da ne posustane u nastavljanju onoga što traje već 110 godina i što ne smije biti ugroženo ničijim nemarom, neodgovornošću ili nebrigom. Zbog čega je moje zadovoljstvo prilikom da – uz zahvalnost organizatoru “Dana Zaima Muzafrije” na ovom događaju – izložbu proglasim otvorenom, još veće i draže.